

am okolišu okrog Anglije uničili so naši podmorski čolni 20.500 brutto-register-ton trumorsko-ladijnega prostora.

Šef admiralnega štaba mornarice.

23.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. marca. V zatvoru okolišu Srednjega morja so naši podmorski čolni 7 parnikov od okroglo 23.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Krapina-Toplice zdravi giht
(Hrvatsko) revma
Pojasnila išias
in prospekt gratis.
Dobra oskrba zasigurjena! 158

Knez Lichnowsky.

Lichnowsky, katerega silko prinašamo, je bil svoj čas nemški poslanik. Pred kratkim je objavil grda obrekovanja zoper Nemčijo, češ, da je ta zakrivila vojno. Zato so tega moža

Prvi Max Lichnowsky.

slovenski listi seveda v deveta nebesa kovali. Zdaj se je dokazalo, da njegovi članki niso nič drugega nego navadna laž in zavijanje. Prvakom je seveda vsaki lump dobro došel, ako hujša zoper z nami zvezano Nemčijo!

Politični utrinki.

Kdo bi vladal v „jugoslovanski“ državi?

V svoji zloglasni „deklaraciji“ pravijo „jugoslovanski“ poslanci, da zahtevajo jugoslovansko državo, to je združenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo „pod habsburškim žezlom. Za nas je jasno, da je to seveda le grdi švindal. Kajti prvaški listi so opetovano izjavljali in še vsak naprej izjavlja, da je deklaracija le „minimalni program, to se pravi, da vsebuje le najmanjše zahteve. Med jedjo prihaja apetit! Ako je ta blazna deklaracija res le najmanjša in najponižnejša, potem ostane na poti v tej smeri le še ena zahteva: „jugoslovanska država“ brez okvirja avstro-ogrskemonaarhije in brez habsburškega žezla. To je tako jasno, kakor beli dan in le pijane klerikalne babnice, ki delajo danes pri nas na Slovenskem politiko, ter navadni veleizdajalski zapeljivci zamorejo to nepobitno dejstvo tajiti. Zdaj pa vprašanje: Kdo bi v „jugoslovanski državi“ v resnici vladal? Za osebo ne vemo, kajti na Balkanu so kralji vseslovenskega mišljenja večinoma potom morilčevega revolverja ali rablja lastnih svojih oficirjev končali. Gotovo je le eno: Najmočnejši živelj v „jugoslovanski“ državi bi bili Srbi, za njimi Hrvati, končno pa Slovenci. V svoji neskočni vladoželjnosti, brezobzirnosti in podivjanosti bi si znali Srbi kmalu pridobiti vso oblast in nadvlado. Posrbili bi v kratkem Hrvate, od katerih jih loči itak le mala jezikovna in verska razlika,

in — Slovenci bi bili podjerkobstvom in tlačanstvom Srbov. Tako kakor svojo narodnost, bi morali Slovenci in Hrvati tudi žrtvovati svojo vero, kajti Srb je strupeni sovražnik rimsko-katoliške vere, on ne trpi drugega nego pravoslavno srbsko cerkev, v katero bodejo morali tudi marsikateri katoliški duhovniki prestopiti. Tako stoji stvar s tistimi „jugoslovanskimi“ hujskarijami, ki se jih trosi med nevednim ljudstvom, namesto da bi se med ljudstvom v teh težkih časih raje širilo čut za avstrijsko domovino in ljubezen do cesarja!

Bogokletstvo.

Mi gotovo ne zavijamo farizejsko oči, kakor da bi bili najboljši kristjani na svetu. Ali vero v politične namene izrabljati, tega mi ne maramo in to mi iz vse duše obsojamo. Kdor je prebral slučajno velikonočne številke prvaških listov, temu so se morali pač lasi ježiti. Kar se je tukaj skupaj skrpučalo, zlagalo in zmazalo, to presega že vse meje. Velikonočni praznik je vendar spomin na Vstajenje Odrašenika Krista. Prvaški listi pa pisarijo zdaj: „Mi vstajamo“ (mi — jugoslovanski odrašeniki; ali pa „Naše Vstajenje“ (naše — ono „Jugoslovanov“). Kaj briga te ljudi spomin na trpljenje, smrt in vstajenje Jezusa nacarenskega? Briga jih le „jugoslovanska“ ideja, — na delavnik in praznik, v krmi in v cerkvi, pred oltarjem in na prižnici ter v uredništvu, kjer se delajo debeli politični popi na potpežljivem papirju za „Bogove“. Spominjamo se nazaj! Kako divja gonja je skozi par let divjala zoper „Štajerca“, kot „brezverski list“, kot „antikrista“, ker se je upal „Štajerc“ par politikujočih popov, ki so bili tudi osebno umazani, za ušesa prijeti. Danes uganjajo politični duhovniki sami pravo bogokletstvo in noben škof, nobena cerkvena oblast ne dvigne svoje roke, da bi udarila po krivcih! Vera po farjih gor, po tarjih dol.

Komu bode zaupan uvoz ukrajinskega žita?

„Reichspost“ piše:

Te dni se je na Dunaju neka žitno-transportna družba pod imenom „Gig“ ustanovila, katere naloga bode, določene množine žita iz Ukrajine na Avstrijsko spraviti. Dolej se je 11 komisijskih firm postavilo, ki bodo vse v Ukrajini delavne. V predstojništvu „Gige“ sede sledeči gospodje: Moric Kohn, podpredsednik borze za kmetijske pridelke na Dunaju; Hermann Reif, podpredsednik žitne prometne družbe; Karl Kerfel, predsednik praške produktne borze, dr. Fischl, glavni tajnik praške produktne borze; Karl Gibian; Karl Gehorsam; dr. Aleksander Horowitz, generalni tajnik borze kmetijskih pridelkov na Dunaju; Milan Herman, direktor komunalne banke za industrijo in trgovino na Dunaju; Viljem Löwy na Dunaju; Ludvik Sajko, Praga; Ludvik Wertheimer; za ravnatelja sta bila izvoljena dr. Fuchs in Friderik Glatz. Človek kar ne veruje svojim očem! Zastopniki onih krogov, ki so že v miru s špekulacijo v žitu svoj najlepši „kšeft“ delali, levi produktnih borz bodejo zdaj z monopolskimi pravicami za uvoz žita obdarovani. Ali nimamo na Avstrijskem nobenih velikih skladiščnih zadrug, mlinjskih zvez, kmetijske in trgovske zadruge, ali nimamo pred vsem nobenih kristjanov, ki bi se jim zamoglo izročiti ta za preskrbo z živili prebivalstva tako važni urad? Ukrajini bodejo gledali, kadar bodejo imeli opraviti s to „Gigo.“ Gotovo so imeli Avstrijo za vsaj nekoliko krščansko državo. Zdaj jim postavi ta država korporacijo nasproti, ki je navidezno poslana od kake nove cionistične republike. Pa razven vtisa, ki ga bode „Gig“ napravila na Ukrajino, — katere jamstvo ima krščansko prebivalstvo, da bodejo žitni špekulanti mirnih časov v vojni interese ljudstva pospeševali? Ta nova judovska centrala nam je še manjkala!

Varstvo domovja.

Gospodarska beda, v katero nas je vrgla vse svetovna vojna, zahteva ne samo pospeševanje vseh onih odredb, katere zahteva o redno vrnitev motenega gospodarskega življenja, marveč se mora tudi one točke v oko vzeti, ki jih zahteva novo orijentiranje, in ki jih je zlasti v tem videti, napraviti se v lastno-državnem gospodarskem okolišu kolikor mogoče samostojne in neodvisne.

Važnost tega spoznanja se razsvetljuje z dejstvom, da na primer pred vojno, tako v Nemčiji, kakor tudi v avstro-ogrski monarhiji, ni bilo mogoče, stavbena dela v zidarskem rokodelstvu uresničiti brez vporabljanja inozemskih rokodelcev. To dejstvo je tembolj sramotno, ker je v istem času nevarno veliko tisočev mladih ljudi iz omenjenih državnih okolišev, zaradi pomanjkanja na organizaciji in primerni delavski priliki, bilo prisiljeno izseliti se in si v tujini kot malo cenjeni delavci ali hlapci svoj kruh težavno služiti. Iz tega zamore le slediti, da se dotične domovinske oblasti slabih posledic niso zavedale in vsled tega svoji nalogi, te mlade sile lastnemu narodu v službo dati, niso postale pravične.

Isto pomanjkanje razumevanja vladalo je tudi glede napram odlikovanju raznovrstnih tujih pridelkov, ki so bili jako mnogokrat v škodo lastnega gospodarstva vporabljeni — in pri čemur je bilo nekaterikrat celo iz popolnoma ničlih vzrokov, domače tekmovalje onemogočeno ali omejeno. Samoumevno je, da pri takemu pomanjkanju narodno-ekonomskega razumevanja, narodno blagostanje ne raste; zato se ne more dosti dovolj nato opozarjati, da pri zopetnemu uresničenju razrušenih zgradb se ne bode učinkovanje domovinskega varstva ne samo raztegal na preprečenje popačenja po neprimerno tujem načinu stavbe in vporabo takega stavbenega materiala, marveč da se bode moral tudi na učinkovanje na vzgojo primernih delavskih moči za potrebno domače stavbeno obrt raztegati, kar se bode po propagandi in pridruženju pridne posredovalnice delavcev in učencev zapričelo ter kar bode domačemu gospodarstvu v korist. Pač bi se ne smelo celo pri najširšem izidjanju omenjene organizacije varstva domovja, mednarodno tekmovalje na izmenjavi blaga in osebne prostosti biti preozkosrčno, ker bi bilo ravno tako bedasto kakor neumno, ponujano dobro tuje blago, ki je namenu primerno, samo zaradi tega izključiti, ker bi se manjvredno domače principijelno hotelo pretežirati in vkljub znanim posledicam ne hotelo na stran položiti.

Hvalevredna in v splošnem interesu ležeča naloga bi bila tudi v tem videti, da varstvo domovja z ozirom na sedaj vladajoče pomanjkanje najbolje primerne stavbenega materiala in dobro izurjenih delavskih sil glede zopetne zgradbe vsled vojne uničenih vasi in mest, ter drugih stavb, bode moral svoj vpliv v tem oziru vporabiti, ob sebi že obžalovanja vredne prisilice za stavbe s primernim podukom pred prenelagimi odredbami in ukrepi svariti, da se take na lastno pest idoče in večinoma hrepenenju varstva domovja nasprotujoče izpeljave stavb kolikor mogoče prepreči.

(Dalje prihodnjic.)

Tistim, ki so podpisali...

Prečitajte krasni in velepomembni govor cesarjevega zaupnika, ministra za zunanje zadeve, grofa Czernina. Ako imate le iskrico poštenja v sebi, potem vas mora rešiti sramote obliži? Kaj, ko bi na Dunaju res pregledali tiste pole in se zanimali za to ali ono ime? Minister Czernin je dejal, da so češki in jugoslovanski rogovileži, ki delujejo za raztrganje Avstrije in krovno v službi naših sovražnikov. In vi ste

tem hinavskim zaveznikom zunanjih sovražnikov njih farizejske pole podpisali. Tako da zamore kdo v sovražno inozemstvo poročati, toliko in toliko tisočev Slovencev je proti Avstriji! Vi, ki ste podpisali, ali vas ni sram?

Grof Czernin je dejal na podlagi nepobitnih dokazov, ki jih ima kot zunanji minister, da bi se bil pred kratkim sklenil splošni mir; ali sovražniki so razprave vstavili, ker se jim je iz Avstrije od naših notranjih veleizdajalcev poročalo, da bode ta država v kratkem razbita. Vi, ki ste podpisali, ali vas ni sram in strah? Saj se vas mora vendar k onim šteti, ki rujejo na temeljih Avstrije! Saj se vas mora smatrati za sokrive, da splošni mir še ni uresničen! Tisoči in tisoči krepkih mož, očetov, sinov, starčkov mora pralivati svojo kri naprej, mora upanje na skorajšnjo vrnitev odložiti, ker zahteva par zbesnelih popov in od sovražnikov plačanih agentov politične cilje, ki jih zamore doseči le po zmagi sovražnikov. Vi pa, ki ste podpisali, ste podpisali te cilje . . . Morda imate sami očete, brate, sinove v vojni; kaj, ako pade eden njih? Ali vas ne peče vest, vi, ki ste podpisali?

Vemo, da pretežna večina teh podpisovalcev je neizobražena, je bila zapeljana od gladkih besed političnega popa. Ali po tem govoru cesarjevega zaupnika grofa Czernina je konec Koroščeve glorioze. Obrnite mu zdaj tudi vsi hrbet, vi, ki ste podpisali, vi zapeljani reveži . . .

K bojem na zapadu

Zum deutschen Durchbruch.

Z ozirom na poročila o zmagovitih odločilnih bojih na zapadu prinašamo tozadevni zemljevid.

Minister grof Czernin o zunanjih in notranjih sovražnikih, o vojni in miru.

Dne 2. t. m. je imel naš zunanji minister grof Czernin pred načelniki občinskega sveta dunajskega, ki so ga posetili pod vodstvom župana dra. Weißkirchnerja, velezanimi govori, katerega prinašamo v glasnik njegovih točkah:

Minister se je pečal najprvo s pisnom ameriškega predsednika Wilsona, ki nima družega namena, nego da bi razdvojil Dunaj in Berlin. Mi smatramo Wilsonove točke za zmožno podlago za razprave. Vprašanje pa je, ali bode Wilson tudi svoje za-

veznike na to stališče spravil. Bog mi je priča, da smo vse poskusili, kar je bilo mogoče, da bi preprečili novo ofenzivo. Ententa tega ni hotela. G. Clemenceau je nekaj časa pred začetkom zapadne ofenzive pri meni vprašal, ali bi bil k razpravam pripravljen in na kateri bazi. Jaz sem takoj sporazumno z Berlinom odgovoril, da sem v to pripravljen in nasproti Francoski ne morem najti druge zapreke nego želja Francoske po Elsaß-Lotrinski. Iz Pariza se je odgovorilo, da se na tej bazi ne more razpravljati. Potem ni bilo nobene volitve več.

Ogromna borba na zapadu se je že vnela. Avstro-Ogrske in nemške čete borijo se rama ob rami, kakor so se skupno na Ruskem, na Srbskem, na Rumunskem in v Italiji borile. Zvestoba ob Donavi ni manjša od zvestobe Nemčije!

Prvo vrigel v krog naših sovražnikov je napravil mir z Rusijo in Ukraino. Z Rumunijo se je sklenil mir, ki tvori začetek prijateljsko sosednih razmer. Neznatna popravila mej, ki smo jih dobili, niso aneksije. Skoraj nenaseljene pokrajine, služijo izključno vojaškim varstvenim namenom. Minister razpravlja potem natanko o rumunskem miru, o katerem bomo pozneje poročali. Nadalje govori minister o Balkanu, na katerem hočemo vsvariti stalni red in mir. Tudi Srbije nočemo uničiti. Mi smo v zadnjih tednih lep kos poti k splošnemu miru prehodili. Zadnji oddelek velike svetovne drame prihaja. Mi bomo predrl in morda ni več čas daleč, ko bomo gledali na zadnja leta nazaj kakor na dolge, hude sanje. Upanje naših sovražnikov na konečno zmago ne temelji več samo na vojaška pričakovanja in blokado. Naše armade so dokazale, da so nepremagljive, in blokado se je v Brestu-Litovskem razstrelila. Vojno podaljšajoče nade naših nasprotnikov so pač v veliki meri naše notranje-politične razmere in — kako strašno! — gotovi politični voditelji, ne nazadnje v češkem taboru. To vemo čisto natanko iz mnogoštevilnih enakih poročil iz inozemstva. Pred kratkim smo bili blizu tega, da stopimo v mirovna pogajanja z zapadnimi silami. Nakrat se je veter obrnil, in kakor natanko vemo, sklenila je ententa, da je bolje še počakati, kajti parlamentarni in politični dogodki pri nas opravičujejo nado, da bode monarhija kmalu brez moči.

Kakšna grozna ironija! Naši bratje in sinovi se borijo kakor levi na bojiščih. Milijoni mož in žensk v zaledju nosi junaško svojo trdo usodo. Vsi pošiljajo vroče molitve k Vsemogočnemu, da naj se vojna hitro konča. In gotovi voditelji, ljudski zastopniki, rujejo zoper zvezo z Nemčijo, ki se je tako krasno obnesla, spremljajo rezolucije, ki nimajo prav nobene zveze z mislijo zmage, ne najdejo nobene besede graje za češke čete, ki hočejo izdajalsko proti svoji lastni domovini in svojim lastnim orožnim bratom se boriti, hočejo dele iz ogrske države iztrgati, držijo pod varstvom imunitete govore, kise jih ne more drugače razumeti nego klic na sovražno inozemstvo, nadaljevati boj, da svoja lastna politična stremljenja podpirajo in vnamajo vedno iz novega zločinski vojni furor v Londonu, Rimu in Parizu. Podli, gnusni Masaryk (češki profesor, ki je kot veleizdajalec na Angleško pobegnil in hujska tam zoper Avstrijo!) ni edin v svoji vrsti! Imamo še Masaryke v notranjem naših mej. Jaz bi o tem konkretnem slučaju mnogo raje v delegacijah govoril, ali sedanje vpoklicanje odborov se je izkazalo nemogoče, in jaz ne morem čakati. Jaz moram v par dneh nazaj v Rumunijo, da dokončam mir, in pri počasnemu poteku, ki so ga imela doslej mirovna pogajanja, ne vem, kako dolgo bode trajala moja odsotnost. Javnost pa, ki po častnem koncu vojne hrepeni, naj ve, kaj predvsem vojno podaljšuje. Ne dvigam splošnih obtožb, vem, da češki narod v splošnem lojalno misli, vem, da se dobi češke voditelje, katerih avstrijski patriotizem je čist in jasen, ali jaz dvigam obtožbo proti onim voditeljem, ki želijo potom zmage entente končati in svoj cilj doseči. Premagali bomo tudi te težave. Gotovo! Ali ti, kateri tako ravna, nalagajo groz-

no odgovornost nase. Oni so vzrok, da nadaljni tisoči naših sinov padajo, da traja beda naprej in da vojna ne neha. Ali jih ni strah pred to odgovornostjo? Kaj bodejo nemške, kaj bodejo ogrske matere enkrat rekle, ako po miru vojno podaljšujejo delo teh mož jasno pred vsem svetom postane dokazano? Še več: Ne potrebujem opombo glede Nemcev in Ogrrov. Rekel sem že: narod i sami, katere ti gospodje zastopajo, ne mislijo tako, kakor oni. Poznam Češko natanko. Znam razliko med češkim ljudstvom in gotovim voditeljem Češko ljudstvo, češka mati ne misli tako. Mati, ki za sina, žena, ki za soproga joka, je internacijonalna. Ona je ista v vseh narodih monarhije. Vojna beda veže vse narode. Vsi hočejo konec vojne, ali zapeljani so ne vidijo, da so posamezni voditelji in zastopniki tisti, ki vojno sistematično podaljšujejo. Obžalujem, da mi razmere dajo tako redko prilichnost, govoriti k izvoljenim ljudskim zastopnikom. Hudo je za ministra zunanje, ako ga njegove uradne dolžnosti v današnjem času silijo, bivati mesece dolgo v inozemstvu, — ali jaz spadam tja, kjer se sklepa mir. Morda, ako bi zamogel, državi zveste stranke — in hvala Bogu, imamo take, — uspešneje proti onemu stremljenju zamogel nastopati. Ali jaz apeliram na vse one, ki želijo kmalušnji, častni konec vojne, da naj se združijo, in da skupno boj zoper veleizdajo peljajo. Nikdo ne trdi, da avstrijske ustave mogoče poboljšati in avstrijska vlada je rada pripravljena, skupno z ostalimi kompetentnimi činitelji k temu korakati, da se ista revidira. Ali tisti, ki upajo na zmago entente, da bi z njo svoje politične cilje uresničili,

izvršujejo veleizdajo

in ta veleizdaja je strup v žilah države ter tvori zadnjo vojno podaljšujočo upanje naših sovražnikov. Ako izločimo ta strup, potem je splošni, častni mir bližje, nego to velika javnost sluti.

Apeliram na vse! Apeliram predvsem na Nemce in Ogrce, ki so o tej vojni nadčloveško izvršili. Apeliram pa tudi na milijone meščanov vseh drugih narodov države, ki so državi zvesti do kosti in ne mislijo, kakor posamezni njih voditeljev. Vsak Avstrijec, vsak Oger stopiti mora v vrzel, nikdo nima pravice, ostati ob strani. Velja zadnje, odločilni boj: Vsi možje na krov, potem bomo zmagali!

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Izzivanje čeških oficirjev v javnih lokalih v Ptujju postaja vedno očitnejše in rekli bi netrpljivo. Zlasti neki češki in neki srbski oberlajtant — tako se nam piše — se posebno odlikujeta. Mi konečno ne bomo jednaki, ako kdo v nekaterikrat preveseli družbi vpije na vse pretege svoj „na zdar“ ali „hanba.“ Pa ljudstvo si izprosi prav odločno vsako izzivanje, kajti na domači svoji grudi si ljudstvo tako vmešavanje ni treba dopustiti pustiti. Zanimivo je, da je vodja vseh teh gostilniških ekscesov ptujski odvetniški koncipijent dr. Visenjajk. Njegov oče se je pisal Wisenjajk in je bil zvesto avstrijsko, pošteno štajersko in napredno misleči mož. Revež se bode nad svojim sinom v grobu obračal, kajti dohtarški sinček jaha zdaj političnega konjička in ker ga nikdo resnim ne smatra, ker je nadalje njegova žena Čehinja, dela se zdaj tudi nakrat za sina Li. buše. Svarimo malega dohtarčka pred nadaljnim izzivanjem, kajti znalo bi se ga enkrat za ušesa prijeti. Raje naj ponavlja vedno zopet svoj jus, kajti na tem tlaku se še bolj opotika nego v kavarnah . . . Glede čeških oficirjev pa upamo, da bode vojaška oblast energično nadaljevanje tacih izzivanj prepre-